



Rada
Európskej únie

V Bruseli 6. októbra 2023
(OR. en)

13632/23

LIMITE

JAI 1237
COPEN 337
RELEX 1115
IPCR 59
COJUR 49

POZNÁMKA

Od: Predsedníctvo

Komu: Výbor stálych predstaviteľov/Rada

Č. predch. dok.: 6458/23, 9315/23

Predmet: Reakcia v oblasti spravodlivosti a boj proti beztrestnosti, pokiaľ ide o zločiny spáchané v súvislosti s útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine
– aktuálny stav

Delegáciám v prílohe zasielame poznámku predsedníctva k uvedenému predmetu.

Reakcia v oblasti spravodlivosti a boj proti beztrestnosti, pokiaľ ide o zločiny spáchané v súvislosti s útočnou vojnou Ruska voči Ukrajine – aktuálny stav

Španielske predsedníctvo je hlboko znepokojené zásadnými dôsledkami útočnej vojny Ruska voči Ukrajine. V súlade so smerovaním nastaveným predchádzajúcimi predsedníctvami by španielske predsedníctvom chcelo informovať o najnovších iniciatívach prijatých na európskej úrovni v boji proti beztrestnosti so zameraním na činnosti, ktoré sa uskutočnili po zasadnutí Rady pre spravodlivosť a vnútorné veci, ktoré sa konalo 8. a 9. júna 2023.

Európska rada sa na zasadnutí 29. a 30. júna 2023 vyjadrila, že EÚ je naďalej pevne odhodlaná zabezpečiť, aby sa voči Rusku vyvodila plná zodpovednosť za jeho útočnú vojnu voči Ukrajine. Európska rada uvítala pokrok dosiahnutý pri zriaďovaní medzinárodného centra pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine (ICPA). Európska rada zhodnotila úsilie o zriadenie tribunálu na stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine vrátane práce vykonanej v hlavnej skupine a vyzvala, aby sa v tejto práci pokračovalo. Európska rada tiež uvítala skutočnosť, že pod záštitou Rady Európy bol zriadený Register škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine, a vyzvala na pokračovanie v práci.

ICPA, ktorému poskytol priestory Eurojust, oficiálne začalo svoju činnosť 3. júla 2023 v Haagu. Na inaugurácii sa zúčastnil predseda Eurojustu, európsky komisár pre spravodlivosť, generálny prokurátor Ukrajiny, prokurátori Medzinárodného trestného súdu (MTS), námestník generálneho prokurátora a ministerka spravodlivosti Holandska. Skutočná prevádzka ICPA začala v septembri.

Prostredníctvom ICPA podporuje Eurojust prebiehajúce vyšetrovania zločinu agresie. V rámci ICPA sa na činnosti spoločného vyšetrovacieho tímu (SVT) zaoberajúceho sa údajnými najzávažnejšími medzinárodnými trestnými činmi zúčastní viacero ukrajinských prokurátorov na plný úväzok, ako aj prokurátorov z členských štátov na čiastočný úväzok. Úrad prokurátora MTS, ktorý sa tiež zúčastňuje na SVT¹, sa bude tiež úzko zapájať do ICPA s cieľom zaistiť, aby boli vyšetrovania úzko zosúladené. Orgány USA spolupracujú s členmi SVT na základe memoranda o porozumení, poskytujú informácie a dôkazy prostredníctvom osobitného prokurátora zločin agresie, ktorý je dočasne vyslaný pri Eurojuste. Niektoré krajiny, či už členské štáty, ktoré nemajú členov v SVT, alebo tretie krajiny, ponúkli poskytnutie technických odborných znalostí (napr. vojenskú analýzu) alebo financovanie. Eurojust a členovia SVT v súčasnosti vymedzujú konkrétne potreby a analyzujú rámec pre takúto podporu.

Na konferencii s názvom „Na ceste k spravodlivosti pre Ukrajinu: presadzovanie spravodlivosti, zlučovanie detí s ich rodinami a podporovanie odolnosti jej systému spravodlivosti“ sa 11. septembra 2023 v lotyšskej Rige zišli ministri spravodlivosti členských štátov a pozorovateľských štátov Rady Európy, aby sa zaoberali dôsledkami útočnej vojny Ruska voči Ukrajine. Opätovne potvrdili svoje pevné odhodlanie presadzovať spravodlivosť a dodržiavanie medzinárodného práva a uvítali zriadenie registra škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine na základe rozšírenej čiastočnej dohody Rady Európy. Na konferencii sa tiež zúčastnil európsky komisár pre spravodlivosť, predseda Eurojustu a riaditeľ Agentúry EÚ pre základné práva.

Druhé zasadnutie účastníkov registra škôd sa uskutočnilo 12. septembra 2023 v Rige a bolo venované finančným otázkam a postupu vymenovania členov správnej rady. Európska únia dobrovoľne prispela podstatným dielom na náklady spustenia registra do prevádzky, ktorého rozpočet je financovaný z ročných príspevkov zúčastnených štátov a dobrovoľných príspevkov.

¹ Europol sa zapojil do SVT 5. októbra 2023.

Predsedníctvo si želá zdôrazniť prácu Eurojustu v súvislosti s databázou dôkazov najzávažnejších medzinárodných trestných činov (CICED).

Eurojust spustil CICED do prevádzky 23. februára 2023. Táto na mieru prispôbená justičná databáza bola zriadená na účely uchovávať, analyzovať a skladovať dôkazy o najzávažnejších medzinárodných trestných činoch (genocíde, zločinoch proti ľudskosti a vojnových zločinoch a súvisiacich trestných činoch). Umožní Eurojustu podporovať vnútroštátne justičné orgány pri identifikovaní dôkazov nachádzajúcich sa v inej krajine, ktoré môžu byť dôležité pre vyšetrenia, ktoré vedú.

CICED sa nachádza v rozhodujúcej fáze, v treťom štádiu zriaďovania. Keďže už boli dokončené funkcie bezpečného uchovávania a zasielania informácií, Eurojust pracuje na implementácii analytickej funkcie, ktorú v lete 2023 schválil európsky dozorný úradník pre ochranu údajov. Táto analytická funkcia umožní Eurojustu podrobnejšie analyzovať doručené informácie, vytvárať medzi nimi prepojenia a poskytovať členským štátom spätnú väzbu. Očakáva sa, že Eurojust dokončí technickú implementáciu analytickej zložky do novembra 2023. Je osobitne dôležité, aby všetky členské štáty bez ohľadu na to, či sú členmi SVT, poskytovali dôkazy do databázy.

Dosiahol sa tiež pokrok v oblasti právnych predpisov EÚ o porušovaní reštriktívnych opatrení EÚ a o konfiškácii.

Prvý a druhý trialóg o návrhu smernice o konfiškácii a vymáhaní majetku sa uskutočnili 13. júna a 3. októbra 2023.

Pokiaľ ide o návrh smernice o vymedzení trestných činov a sankcií v súvislosti s porušením reštriktívnych opatrení Únie, prvé trialógy sa uskutočnili 12. júla a 26. septembra 2023.